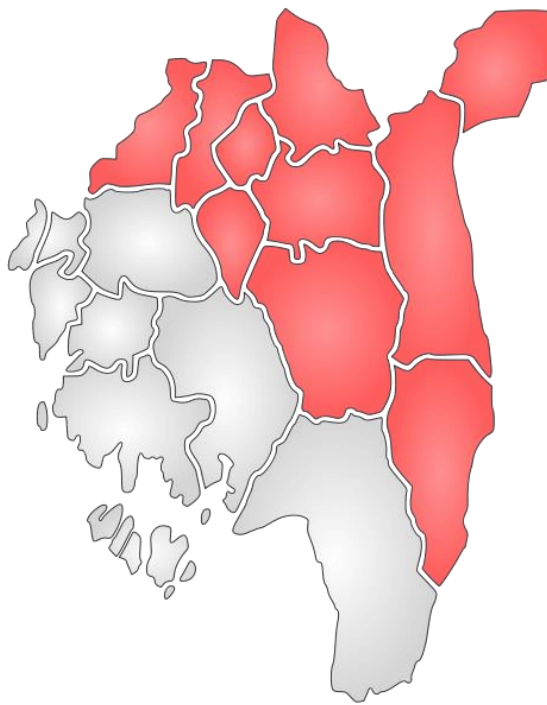

KOMMUNEREFORMEN INDRE ØSTFOLD

ARBEIDSBOK FOR VURDERING AV STATUS OG MULIGHETER

KOMMUNE: SKIPTVET

TEMA 1: Demokratisk arena

Reformens mål: Styrket lokaldemokrati

Hva er status i egen kommune?

Hva kunne kommunen fått til sammen med andre?

Levende lokalt folkestyre

- Valgdeltakelse i dagens kommune?
Svar: 61,2 % i 2011, har vært noe stigende de siste 3 lokalvalg
- Grad av engasjement i lokalpartienes arbeid. Hvordan er rekrutteringen til politisk arbeid ?
Svar: Virker rimelig greit for de 5 partiene som tidligere har stilt lister; Ap, Frp, H, KrF og Sp. Miljøpartiet De Grønne, SV og Venstre er stortingspartier som mangler lister i Skiptvet.
- I hvilken grad er det en lokal identitet som bidrar å styrke utviklingen av lokalsamfunnet?
Svar: Stor grad
- I hvilken grad har vi tilstrekkelig dialog med egne innbyggere mellom valgene og hvilke arenaer har vi for dette ? Er det behov for å utvikle nye arenaer ?
Svar: Lite systematisk dialog mellom valgene og i tilfelle er den i regi av de politiske partiene. Noen av partiene er aktive i sosiale medier. Kommunen har jevnlig innbyggerundersøkelser (et par år siden sist) og har startet med folkemøter på temabasis, Det foregår noe dialog mellom administrasjon og innbyggerne på Facebook, men mest ren utadrettet informasjon. Kan være ønskelig med flere arenaer, som f.eks. bruke aulaen på Kirkelund til diskusjonsmøter/temakvelder, uformelle sofamøter på biblioteket med ordfører/rådmann, blogginnlegg fra f.eks. ordfører og andre politikere via kommunens hjemmeside, kommunal informasjonsavis.
- Hvordan stimulere til fortsatt engasjement blant lokale lag, foreninger, grender og tettsteder?
Svar: Det gjennomføres halvårlige møter mellom kommunen og foreninger. Mulig å innføre ildsjelpris og/eller frivillighetspris?

Lokalpolitisk styring

- Har vi en administrasjon med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for egne folkevalgte?
Svar :Stort sett nok fagkompetanse, men av og til kapasitetsproblemer. Juridisk kompetanse mangler.

- Hvordan balansere behov både for nærhet og tilstrekkelig distanse til egne innbyggere for å sikre likebehandling?
Svar: Etiske retningslinjer for både ansatte og politikere, må revideres jevnlig. Ikke være alene om beslutningene.
- I hvilken grad gir har vi tilstrekkelig handlingsrom til å treffe robuste og langsiktige beslutninger på samfunnsutviklingsområdet?
Svar: I stor grad, kommunestyret oppleves som selvstendig, kommunen har egne arealplaner, reguleringsplaner mm.
- I hvilken grad kan vår kommune i dag mobilisere tilstrekkelig kraft og påtrykk for å påvirke og øve innflytelse på regionale beslutninger knyttet til større samfunnsutviklingsoppgaver som samferdsel, næringsutvikling, arealutvikling mm?
Svar: Ganske stor, men personavhengig
- Har vi tilstrekkelig politisk styring og kontroll over etablerte interkommunale samarbeidet? Er det behov for å flytte beslutninger tilbake til direkte folkevalgte beslutningsorganer (reduere IKS'er mm)?
Svar: Har hatt dårlig styring, men det jobbes med dette
- Hvilke nye oppgaver kan være aktuelle for å øke det lokalpolitiske handlingsrommet?
Svar: Rådmannen videresender en epost fra Gjellebæk for videre diskusjon på neste møte.

Metdodikk

Vi foreslår at det benyttes SWOT –analyse hvor status i nåværende kommuner analyseres ved å beskrive styrker og svakheter. Hva vi kunne fått til sammen med nye og større kommuner analyseres ved å beskrive muligheter og trusler.

TEMA 2: Samfunnsutvikling

Reformens mål: Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling

Hva er status i egen kommune?

Hva kunne kommunen fått til sammen med andre?

Attraksjonskraft

- Hvordan vil omdømmet påvirkes av kommunestørrelse?
Svar: Har et godt omdømme som liten kommune i dag. Er redd for at vi får et dårligere omdømme som en del av en større kommune.
- Hvordan oppleves kommunens attraksjonskraft nå?
Svar: God pga. gode tjenester, men rimelige boligpriser kan se ut til å tiltrekke innbyggere med lavere kompetanse, dårligere betalingsmuligheter og større behov for spesialtjenester.
- Hvordan vurderes attraksjonskraften som del av en større kommune?
Svar: Blir en utkant med dårlige kommunikasjonsmuligheter.
- Kommenter forholdet til andre regioner, nå og som del av en større kommune?
Svar: Blir sannsynligvis alltid liggende i en utkant.

Boliger /boligbygging

- Hvordan får vi til et variert botilbud i dagens kommune?
Svar: Tilrettelegging og regulering av tomtearealer.
- Hvordan vil variasjonen i botilbudet kunne bli i en større kommune?
Svar: Lettere å fange opp spesialgruppene som rus/psykiatri, lettere å dekke behov for utleieboliger totalt sett.
- Hvordan sikre at boligbygging bidrar til et bærekraftig samfunn?
Svar: Gode reguleringsplaner som sikrer bygging av ulike boligtyper på flere lokasjoner, både for utleie og selveier, samt kommunale boliger. Kontinuerlig vurdere samsvar mellom tilbud og etterspørsel og være i forkant. Tilby startlån.
-

Tettstedsutvikling

- Beskriv og vurder tettstedsstrukturen i egen kommune.
Svar: Ett sentralisert tettsted
- Hvordan er mulighetene for utvikling av dagens tettsteder i en større kommune?
Svar: Tror vi kan ivareta Meieribyen, men må nok tiltrekke oss mer næringsliv for videreutvikling.
- Drøft forholdet mellom vedlikeholds-utbygging og vekst i alternative kommuner.
Svar:???
- Hvilke større bysentra er viktigst for innbyggerne i din kommune? Sett opp i rekkefølge.
Svar: 1. Askim, 2. Sarpsborg, 3. Ski, 4. Moss, 5. Oslo, 6. Mysen, 7. Fredrikstad, 8. Halden

Lokalsamfunn / identitetsbygging

- Hvor mange lokalsamfunn er det i din kommune?
Svar: Ett - Meieribyen
- Hva er identitets-bærerne i lokalsamfunnene?
Svar: Skiptvet kommune som arbeidsgiver, Bygdetunet, lag og foreninger, landbruket, håndverksbedrifter
- Hvordan vil dette påvirkes i en eventuelt større kommune?
Svar: Kommunen som lokal arbeidsgiver vil forsvinne, vil sannsynligvis beholde de andre, viktig å ha møteplasser som f.eks. bibliotek/servicetorg for kommunale tjenester

Arbeidsplasser /arbeidsmarked

- Hvordan påvirker kommunal aktivitet arbeidsplassene i dag?
Svar: Kommunen er i dag største arbeidsgiver. Reguleringsplaner kan virke hemmende for videre utvikling av næringsliv
- Hvilke muligheter har en større kommune?
Svar: Flere næringsområder, større variasjon i arbeidsplasser, mulighet for større fagmiljøer
- Drøft muligheter for å påvirke negative konsekvenser av jobbreiser.
Svar: Må ha bedre infrastruktur med bedre veier og bedre offentlig kommunikasjon.

Infrastruktur og samferdsel

- Hvordan påvirker kommunen utviklingen av infrastrukturen i dag?
Svar: Vanskelig å påvirke bygging av veier og offentlig kommunikasjonsstilbud. Dårligere kommuneøkonomi gir dårligere kvalitet på eksisterende veier/gangveier.
- Vil kommunestørrelse kunne påvirke distriktets gjennomslagskraft på dette området?
Svar: Større kommune vil kunne ha større påvirkning på de større og sentrale veiene, men det kan bli dårligere lokalt.
- Hvordan står bruk av sykkel i dagens transporttenkning?
Svar: Forholdsvis dårlig pga. manglende gang- og sykkelstier.
- Hvordan kan det tenkes framtidsrettet rundt bruk av sykkel?
Svar: Flere gang- og sykkelstier, sykkelkur

Miljø, klima og folkehelse

Klimaspørsmålet er dagens største utfordring internasjonalt.

- Hvordan kan kommunestørrelse påvirke klimautslippene?
Svar: Vi tror ikke dette vil ha spesiell påvirkning.
- Hvordan kan kommunestørrelse påvirke tilpassings-evnen relatert til mer ekstremvær?
Svar: Større kommuner kan ha flere ressurser (folk, maskiner) å sette inn ved behov.
- Hvordan kan kommunestørrelse påvirke forholdet mellom utvikling og vern?
Svar: Uvisst – dette må vi evt. diskutere senere?
- Hvordan påvirker kommunestørrelse evnen til å påvirke folkehelsen?
Svar: Større kommuner vil kunne ha større ressurser/bedre kompetanse på folkehelsearbeidet.

Kultur og idrett

- Hvordan er kvaliteten på arenaene for kultur og idrett i dagens kommune?
Svar: God. Vi har mange arenaer/bygninger.
- Hva er mulighetene i utvikling og drift av slike anlegg i en større kommune?
Svar: Er redd for sentralisering av anlegg, at våre eksisterende blir for små og «i utkanten».

- Hva opplever dere som truende vedrørende anleggsstrukturen i større kommuner?
Svar: Større sentraliserte anlegg kan sluke ressurser fra mindre og lokale anlegg, gir spesielt utslag i tilbudet til barn og unge, samt bibliotektilbudet i nærmiljøene.

Innvandring og veien mot et mer flerkulturelt samfunn

Vi går mot mer sammensatte og flerkulturelle samfunn

- Hvordan oppleves situasjonen rundt dette i dagens kommune?
Svar: Stort sett inkluderende
- Hvordan påvirker kommunestørrelse mulighetene til integrering og positive effekter av et mer flerkulturelt samfunn?
Svar: Håper det blir mer naturlig/vanlig, men kan også gi «ghetto»-effekt.

TEMA 3: Tjenesteyting

Reformens mål: Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne

Hva er status i egen kommune?

Hva kunne kommunen fått til sammen med andre?

Kvalitet i tjenestene

Kravet til kvalitet i tjenestene bestemmes både gjennom lover/forskrifter – men også lokalt ift ekstra satsningsområder og fokus internt i egen kommune eller fylke. Minimumskvalitet må oppnås innen alle tjenesteområder, og kostra-tall forteller tradisjonelt hvilke kommuner som lykkes med å drive tjenestene effektivt innenfor rammene. Opplevelsen av kvalitet er ikke nødvendigvis det samme som faktisk kvalitet (se figur), og kan inneholde mange elementer som eksempelvis: tid, tilgjengelighet, kompetanse, løsning/utfall, informasjon/kommunikasjon og avklarte forventninger.

Kvaliteten på kommunenes tjenesteyting bør i fremtiden ikke begrense seg til et fokus på

det lovpålagte minimum eller snittresultat på kostra – men ha ambisjon og kraft til å skape gode løsninger for innbyggerne innenfor ambisjoner som er tydelige.

- Brukerne får kun delvis sine lovpålagte tjenester
+ Brukerne er fornøyd med tjenesten

+ Alle brukere får sine lovpålagte tjenester
+ Brukerne er fornøyd med tjenesten

- Brukere får kun delvis sine lovpålagte tjenester
- Brukerne er misfornøyd med tjenesten

+ Alle brukere får sine lovpålagte tjenester
- Brukerne er misfornøyd med tjenesten

- Hva slags ambisjon skal kommunen(e) ha for tjenestekvaliteten?
Svar: Høy kvalitet på tjenestene
- Hvordan vurderes kvaliteten på tjenestene i egen kommune i dag?
Svar: Varierende
- Hvordan, og på hvilke tjenesteområder, påvirkes både faktisk kvalitet og opplevd kvalitet av kommunestørrelsen? Begrunn kort.
Svar: Gode helsetjenester bygget opp over lang tid, dårligere på psykiatri pga at vi er små - mangler Rus. PLT gode vaktmestere, renholdere, noe mangler på tjenester pga at vi er små. Mangler god nok oppfølging til næringslivet. Oppvekst gode barnehager, store utfordringer i skolene, familiens hus fungerer greit. Innbyggerservice- få innspill neste møte
- Hvordan skal man kommunisere bedre – slik at flest mulig har riktige forventninger og vet hva kommunen skal gi av kvalitet?
Svar: Komme ut med riktig informasjon for å unngå feil informasjon. Legge ut nyheter på hjemmesiden – hva skjer i kommunen. Lage en infobrosjyre "Skiptvet nytt" til husstandene. Bruke sosiale medier på en god måte.

Kapasitet og ressurser

Kommunenes kapasitet innenfor de ulike tjenesteområdene er ulik. Kapasitet i denne forstand kan eksempelvis være antall ansatte med en viss kompetanse, omstillingsevne, fleksibilitet, antall rom, størrelse på bygg/anlegg, arealer, maskinpark, osv.

- Hvordan vurderes kommunens kapasiteter og ressurser på ulike tjenesteområder?
Svar: God kompetanse i mange tjenester, men mangler på enkelte områder. Stor fleksibilitet og omstillingsevne. Ganske bra størrelser på bygg og anlegg - bra maskinpark og greit med arealer
- Hvordan kan det tenkes at kapasiteter og ressurser påvirkes av kommunestørrelse?
Svar: Det vi ikke har kan bli bedre – større fagmiljø og flere ressurser. Ikke nødvendigvis bedre tjenester enn vi har i dag.
- Hvilken verdi kan det være for innbyggerne at kommunen har kapasitet innen spisskompetanser? (Eks. jus, geriatri, arkitektur/estetikk, FDVU/VA, ingeniører, spesialpedagoger osv.)
Svar: Stor betydning for innbyggerne.
- Hvordan påvirkes omstillingsevnen (evnen til å takle nye utfordringer, lover, brukere osv) av kommunestørrelsen?
Svar: Varierer fra virksomhet til virksomhet – stor omstillingsevne, men lite økonomiske ressurser.

Likeverdighet og rettsikkerhet

Likeverdige tjenester til alle innbyggere er et viktig mål – og det gjelder både i sammenligning internt i en kommune, men også i sammenligning med andre kommuner i landet. Likeverdighet kan måles innenfor rettsikkerhet, saksbehandlingskvalitet, størrelsen på stønad/tilskudd, likebehandling på utmåling, terskler for å få tjenester, osv. Det viktigste er å gjennomgå likeverdigheten innen alle de områdene hvor kommunene selv lager ulike ordninger (sosialstønad, startlån, rutiner for salg av kommunale bygg/eiendommer, osv). Disse ordningene kan slå veldig ulikt ut, for ellers «like» innbyggere.

- Hvordan mestrer kommunen utfordringer rundt likeverd og rettsikkerhet i dag?
Svar: Gode retningslinjer gjør at dette ikke er noe stort problem nå. Både utlån av utstyr og rettsikkerhet for ansatte.
- Hvordan kan kommunestørrelse påvirke forholdet til likeverdighet og rettsikkerhet i dag?
Svar: Enklere å ivareta de ansatte i større kommuner. Mer anonymitet og lettere å være objektiv. Kjennskap i liten kommune kan være fordel. Lettere å tilby riktige tjenester.
- Hvilke kommunale ordninger skal til for å ivareta forholdet til likeverdighet?
Svar: Gode retningslinjer med fleksibilitet

TEMA 4: Myndighetsutøvelse

Kommunene driver myndighetsutøvelse på flere områder. Det vil si at det fattes vedtak i medhold av lover og forskrifter og i forhold til bestemmelser i kommunenes egne planer Dette setter store krav både til faglig innsikt, og både etisk og juridisk kompetanse som gir innbyggerne nødvendig rettsikkerhet og sikrer likebehandling.

Kommunen bør ha tilstrekkelig distanse mellom saksbehandlere, politikere og innbyggere. Dette for å sikre likebehandling og at det ikke tas utenforliggende hensyn ved myndighetsutøvelsen. Dette forholdet har ikke bare med fysisk avstand til kommunehuset å gjøre, men vel så mye at saksbehandlere og politikere er seg bevisst habilitetsreglene og er nøye med ikke å legge vekt på forhold som er irrelevante for saken.

Hvordan er situasjonen i kommunen?

Hva er sterke og svake sider ved kommunens myndighetsutøvelse? Er det noe å vinne ved å inngå i en større kommune? Legg spesielt vekt på rettsikkerhet og likebehandling.

Svar:

Myndighetsutøvelse - nåværende juridisk kompetanse (kryss av)									
	Formell kompetanse			Erfaringskompetanse			Rekrutteringsmuligheter		
	god	middels	dårlig	god	Middels	dårlig	god	middels	dårlig
Forvaltningslov / offentlighetslov		X		X				x	
Plan- og bygningslov	x			X			x		
Lov om barnevern	X			X					x
Lov om sosiale tjenester i NAV	X			X				x	
Arbeidsmiljøloven		x			X				x
Opplæringslova		X		X				x	
Barnehageloven		X		X				x	l
Helse- og omsorgstjenesteloven		X		X				x	
Lov om folkehelse		X			X				x
Alkoholloven		x		X					x
Lov om offentlige anskaffelser		X		X				x	
Internkontroll			X		X				x

På hvilke juridiske områder har kommunen kjøpt tjenester i 2013 (kryss av)	
Forvaltningslov / offentlighetslov	
Plan- og bygningslov	x
Lov om barnevern	x
Sosialhjelpsloven	
Arbeidsmiljøloven	
Opplæringslova	
Barnehageloven	
Helse- og omsorgstjenesteloven	
Lov om folkehelse	
Alkoholoven	
Lov om offentlige anskaffelser	x
Internkontroll	

Myndighetsutøvelse - nåværende etiske kompetanse innen ulike tjenesteområder (kryss av)									
	Formell kompetanse			Erfaringskompetanse			muligheter / tilgang på ressurser til spesialisering/etterutdanning		
	god	middels	dårlig	god	middels	dårlig	God	middels	dårlig
Administrasjon/ledelse		X		X				x	
Tekniske tjenester		X		X				x	
Helse, sosial, barnevern		x		X				x	
Pleie og omsorg		X		X			x		
Skole og opplæring		X		X			x		
Barnehage		X		X			x		
Politisk nivå		X		X					x

Myndighetsutøvelse - utfordringer når det gjelder rekruttering av personell med høy kompetanse og spesialisering av ansatte (0-6). 0= ingen utfordring; 6= stor utfordring.

	lønnsnivå	arbeidsmarked	mangel på fagmiljø	mangel på ressurser til spesialisering / etterutdanning
Forvaltningslov / offentlighetslov	3	4	2	2
Plan- og bygningslov	3	4	3	3
Lov om barnevern	3	5	3	45
Lov om sosiale tjenester i NAV	3	4	3	2
Arbeidsmiljøloven	3	4	5	4
Opplæringslova	3	5	3	3
Barnehageloven	3	5	3	3
Helse- og omsorgstjenesteloven	4	5	4	3
Lov om folkehelse	3	5	5	6
Alkoholloven	4	4	5	6
Lov om offentlige anskaffelser	4	4	3	4
Internkontroll	4	5	6	6
Etisk kompetanse	4	5	6	5

Myndighetsutøvelse - utfordringer når det gjelder kvalitet på saksbehandling innenfor kommunens tjenesteområder (0-6). 0= ingen utfordring; 6= stor utfordring.

	I hvilken grad ser vi utfordringer i forhold til klager og tilsyn innenfor de enkelte områdene?	I hvilken grad ser vi utfordringer i forhold til saksbehandlingstid innenfor de enkelte områdene
Forvaltningslov / offentlighetslov	3	2
Plan- og bygningslov	1	1
Lov om barnevern	3	5
Sosialhjelpsloven	3	3
Arbeidsmiljøloven	3	3
Opplæringsområdet	4	3
Barnehageloven	4	3
Helse- og omsorgstjenesteloven	4	3
Lov om folkehelse	5	4
Alkoholloven	1	2

Lov om offentlige anskaffelser	2	4
Internkontroll (alle områder samlet)	4	5

I hvilken grad opplever du at habilitetsspørsmål er en utfordring i forhold til brukernes rettssikkerhet (0-6). 0= ingen utfordring; 6= stor utfordring. (rådmannens vurderinger)		
	Administrativt nivå	Politisk nivå
Forvaltningslov / offentlighetslov	2	4
Plan- og bygningslov	2	4
Lov om barnevern	3	2
Sosialhjelpsloven	2	2
Arbeidsmiljøloven	4	3
Opplæringslova	2	4
Barnehageloven	2	4
Helse- og omsorgstjenesteloven	2	5
Lov om folkehelse	2	2
Alkoholloven	1	1
Lov om offentlige anskaffelser	1	3

Vurderinger:

Beskriv kort kommunens sterke og svake sider og fremtidige utfordringer. Videre om det er noe vinne ved å inngå i en større kommune. Legg særlig vekt på rettsikkerhet og likebehandling.

De sterke sidene er knyttet til god lokalkunnskap og sakskunnskap kombinert med en god profesjonell standard i saksbehandlingen. Rettssikkerheten ivaretas gjennom tilsyn og klageadgang som er lik for alle kommuner. Likebehandlingen ivaretas gjennom en nøye hensyntagen til presedenssaker samt at disse forhold i et lokalsamfunn gjerne blir satt søkelys på dersom noen oppfatter at det er ulikebehandling. Slike saker er ofte gjenstand for lokal oppmerksomhet dersom de forekommer.

